

وارث شاہ دیہستان پیر، پنجاب ۱۷ انسائیکلو پیڈیا
اے۔ پچان پاؤ۔ (CSS 2021)

۱ شائر تعارف:-

وارث شاہ پنجابی زبان کے عظیم
شائر ہیں۔ انہیں نون پنجاب ۱۷ شیلیئر وی اکیڈمی جانا
اے۔ ۱۷۲۲ء و بیج جندپال شہر خان ضلع شیخوپورہ
و بیج سید گل شہر شاہ کے گھر تھے۔ انہیں کے وڈے
دسویں امام حضرت گل لہی کے صاحبزادے دی اولاد
و بیچوں سن۔ وارث شاہ کے روحانی معلمی حضرت
بابا فرید گنج شکر کے دربار تھے۔ عالمی دینی تے اوس
ویلے کے گدی نشین خواجہ دیوان محمد کے ہتھ تے
بیعت کیے۔ وارث شاہ دی لکھی "پیر" ادب و بیج
اپنا کمال حاصل مقاد کھئی اے تے اج ہمدیاں
گزران کے او جو دی اوس دی مقبولیت و بیج کوئی
کھی نہیں آئی۔ وارث شاہ نے ۱۷۹۸ و بیج وفات پائی
تے جندپال شہر خان و بیج گل لہی حکومت
پنجاب نے انہیں دی قبر تے مقبرہ تعمیر کروایا
ہتھ ہر سال ۲۳ تا ۲۵ جولائی تک منعقد ہون ورنے
میلے تے پیر پڑھن و مقابلی ہوندا اے۔

۲ وارث شاہ دی پیر:-

وارث شاہ نے ایہ قصہ
بنڈاں دی شکل و بیج لکھیا اے۔ ایہ قصہ ۶۳۱ بنڈاں
تے مشتمل اے۔ تے ہر بند ۱۷ سرخادر فارسی زبان

تاریخ: ۱۰

درج لکھیاً گیا ہے ایسے قصے جسے اخیر سے
 قصہ لکھن ۱۷ بھری سے لکھیاً گیا ہے سال
 ۱۸۲۳ سے ۱۱۸۵ بھری سے ۱۸۲۳
 بھری سے ہے۔

۳۔ کتابوں سے اسیاں نئی بھرت، لکھیاً گیا ہے جسے تیار ہوئی
 اٹھاروں سے لکھیاً گیا ہے سمندر کی کہانی جسے بھرت دی گیا ہوئی
 وارث شاہ نے اس قصہ یادوں کی فرمائش سے
 ملکا کھول پائس کی صیت وج لکھیاً گیا۔

۴۔ کھول پائس کے اصلاح مشہور ملکا، قصہ شہر کی یادوں کے اسطے میں

وارث شاہ توں علاوہ بھرت کی لکھیاً گیا ہے اس سے
 قصہ قصہ اپنے انداز وج بیان پتہ لکھیاً گیا ہے جو
 مقبولیت وارث شاہ کی بھرتوں کے اور کسے بھرت
 توں نہیں ہے۔ وارث شاہ توں علاوہ اس قصہ
 کے بعد اس کے بعد بھرت کی، شاہ جہاں مقبل،
 احمد بھرت سے بھرت الخ الوان نے وی لکھیاً گیا۔

3۔ انسا ٹیکو پیدیا پتہ ہے؟

انسا ٹیکو پیدیا توں مراد

جیسی کتاب پاکستان ۱۷ مجموعہ ہے جہاں سے وج
 مختلف مضموناں کے مختلف ناولوں کے بارے
 جہاں نقلی دنی گئی ہو ہے۔

4 پیر پنجاب 17 انسا ٹیکلو پیدیا :-

وارد شاہلا دی پیر صرف

عاشقی معشوقی 17 قصہ نہیں بلکہ ایسے وسیع شاعر نے اٹھارویں صدی کے پنجاب کے سیاسی، معاشی معاشرتی، مذہبی، سہیت کی پہلوؤں سے جان پاپا ہے ایسے بارے میں شاید کے وسیع وسیع

”رب نہ ترے

جس کے پنجاب اپنی ہر شکل گوا دیوے پیر پیر، بیخ رہوے تے پیر ”دی کوئی بچے پنجاب دی ہر شکل اد سے روپ وسیع اساری، جاسکری ہے جیسی پنجاب 17 اہل روپ ہے“

1 پنجاب دی تہذیب و ثقافت دی نمائندگی :-

قصہ کے شروع

وہج وارد شاہلا نے غنڈ ہزارے کے دا انجھا قوم کے بھر و نو جوانوں دی ٹھاٹھا باٹھ تے شان و شوکت، راجن سہن تے انہاں دیاں موج مسیاں 17 ڈرکیتا ہے۔ ایسے توں پنجاب کے پنڈاں کے لوکاں کے لال سہن 17 لفسٹہ ابھنے آجاندا ہے۔

دا انجھیاں

ہ اک غنڈ ہزاروں گل کچھ، ہتھ رنگ مچایا ہے بھجیل بھر و سٹار ہیلے، سندراک تھیں اک سوایا ہے

ii پنجاب دے مذہبی حالات:-

دارت شالا نے ایس قصے

ویج اٹھارویں صدی دے پنجاب دے مذہبی حالات
تے وی جانن پایا اے۔ انہاں نے بڑے سوچنے
ٹھکنگ نال لوکاں، لوکاں، مدرساں تے مستراں
دے بارے تفیلی ہانکاری فرمایا اے۔ کچھ
دنیاں دیکھو جیہاں لوں ملاں دے مزاج ۱۶ پتہ
لگدا اے۔

دارت شالا صیاں پٹ جھٹریاں دی، بچھوں ہلاں حسیت ۱۶ آیاہ تے

اے آک کھلے نہیں ۱۶ نین وائل، ملاں جھنڈ کھد سناں کڑیاں دے

iii پنجاب دے معاشی حالات:-

دارت شالا نے پنجاب دے

معاشی حالات نول لڈن ملاح دے کڑو راہیں سامنے

لیندا اے۔ انہاں نے اٹھارویں صدی دے لوکاں دی

لاہج، خود کڑمی تے صفا پیرسی نوں بڑے خوبصورت

انداز نال بیان کیتا اے لڈن ملاح اک لاہجی انسان

اے۔ اولوں صرف پیسے نال طلب اے۔ اوں نوں

کسی دے جذباتیاں تے تے متناں دی کوئی

بکروا نہیں۔

۴۔ بیس کھول کے بیٹھے ہے ڈکھڑیل میرے گودی چوائسے پار انا انما ہاں
اے دکھیار اہنت ہے کن کجہ ائس، چوائسوں اہنس، تھارناہاں

iv پنجاب دے معاشرتی حالات :-

اٹھارویں صدی دے پنجاب
دج بہت ساریاں معاشرتی برائیاں موز گود سن۔ وارث
شاہ نے معاشرے دے وج بدامنی، لٹ مار، افراتفری،
ریا کاری تے لوکاں دے مکر و فریب نوں بڑی تیر
جانبداری نال بیان کیتا اے۔

۵۔ پیاملک دے وج سی بڑا دوال تیرے دے تیکہ تلوار بھوئی

۶۔ اشرف خراب کھیں تازہ، زمیندار نوں وڈی بہار بھوئی

v پنجاب دے اخلاقی زوال :-

اٹھارویں صدی دے پنجاب
اخلاقی زوال تے نال زوال بند پیر ہو چکيا سی۔ وارث
شاہ نے اخلاقی زوال نوں تیر نوں زندہ کرن دی کوشش
کیتا اے۔ تیرے دے وج جگہ جگہ اخلاقی تعلیمات دے اثر
ملا اے۔

۷۔ وارث شاہ ادا سدا ای بھونڈے نیشن، جیناں کیتیاں نیک کھائیاں نیشن

۸۔ وارث شاہ نہ سنگ نول رنگ آوے، لکھ سٹوے دے وج بھوڑے پیتے

سینٹس۔ تہ جائیداد دی سا بنجہ سنبھال دیا روں ٹرڈیاں
 دی مہرینی بغیر انہاں دے خاصا سبب رشتہ کر دیندے
 سن۔ حالانکہ اسلام دی نکاح لئی کرہیاں کر دی منڈے
 دی رضامندی 17 درس جتا اے بلکہ 17 درس ایس
 فرسودہ نظام دے خلاف بغاوت اے تے حقوق
 نسواں دی کھریور تے کوئی آواز اے۔ پھر اپنے
 حقان لئی بڑی بیانی نال ٹر دی اے۔

1917ء شاہ شاہ نگر ٹرڈیاں زخمی تے نکلے ہاؤں باب 17 ایس آگے

viii معاشرے دے کردار ال دی نمانڈی :-

پھر اس عشق

کہا نی اے پیر ایس دے بیس منظر وچ 1917ء شاہ نے
 پنجاب دے معاشرے دے کردار ال دی نمانڈی لئی
 اے۔ فقہ 17 ایس کردار انج دی معاشرے وچ ناں تے
 شکلاں بدل تے گو جو اے بیس 17 ایس، ماہنی، لٹن،
 صلی، سنی، مٹھی ناٹن تے سیدا اولہ کردار نیل چھترے
 ہمیشہ ناں بدلے معاشرے وچ گو جو دریں اے۔
 ایس قصہ دے سارے کردار پنجاب دے لوکاں 17
 اصل چھرا ساڈے ساہنہ لیاندے نیل

”ماہنی“ معاشرے 17 ایس اہم فرد اے اولہ ضلع
 دی اے تے نکاح وی بڑھالے ہاؤں شاہ دے
 دور وچ ماہنی اپنے منہ لئی اپنا اسمان و تیلن واسطے وی تیار
 سن۔ ایس قصہ وچ رانجھے دے ہاٹیاں نے ماہنی

